

01 אפריל 2024

כ"ב אדר ב תשפ"ד

לכבוד

האלוף יניב עשור -ראש אכ"א

האלופה יפעת תומר -ירושלמי - הפרקליטה הצבאית הראשית

תא"ל הרב אייל קרים, הרב הצבאי הראשי

נכבדי,

הנדון: דרישה להעברת הנחיות בעניין איסור חמץ וחיפושים בכליהם של חיילים בעקבות בג"צ 8420/21

1. במסגרת הדיונים בבג"צ שבכותרת התחייבה המדינה בפני בית המשפט, כי לא תתקיים "בדיקה יזומה בחפציהם האישיים של הנכנסים ליחידות צה"ל ולמתקניו, ואף לא של חיפוש יזום בגופם או בתיקיהם האישיים של החיילים, לצורך איתור חמץ והחרמתו". לצערנו הגיעה לידינו באמצעות הפרורם החילוני לפני מספר ימים תלונתה של חיילת [שמסיבות מובנות אינה מעוניינת בחשיפת שמה] על כך שרס"רית בבסיסה, בה"ד 10, הודיעה לחיילות על איסור הכנסת חמץ בפסח לבסיס, והוסיפה כי "יבדקו להן בתיקים". נראה כי לדידה, וכנראה גם בבסיסים אחרים, ההערכות לפסח מלמדת שלא נשתנה מבחינתם מאומה הפסח הזה ביחידות הצבא מפסח בשנה שעברה.
2. סברנו כי לא נצטרך לשוב ולפנות אליכם בנדון, לאחר פסק דינו של בג"צ ביום 11.2.24 [8420/21] אלנקווה ואח' נ. צה"ל ואח', וההתחייבויות שנתנה המדינה לבית המשפט העליון בנדון, אך הודעתה של הרס"רית הנ"ל מלמדת שתקוותנו היתה כנראה מוקדמת. לפיכך אנו נאלצים לפנות אליכם בעצם ימי הלחימה, ומתוך הכרה בכך שיש גורמים אשר שגרת העבר או הלהיטות הדתית מעבירה אותם/ן על חובת הציות להוראות הדין ופסיקת בתי המשפט.
3. בנוסף, נזכיר כי המדינה התחייבה כי לא יחלו פעולות להכשרת הבסיסים לפני יום י"ב בניסן בשעה 06:00 וכי יש להבהיר כי לא יידרשו פעולות הכשרה במועד מוקדם יותר.
4. לפיכך אנו רואים צורך לצטט את הדברים המפורשים שנאמרו בפסק הדין, ולעמוד על כך שהגורמים הנוגעים בדבר [אכ"א והרבנות הצבאית] יקיימו הלכה למעשה את שנקבע שם, וכי הפרקליטות הצבאית תוודא כי הדבר אמנם קויים בפועל וכי גורמי הצבא בשטח מודעים לאיסורים החלים עליהם בעניין. אציין עוד כי הגם שצה"ל ופרקליטות המדינה סרבו לחשוף בפנינו את ההנחיות שהופצו בנדון

ביחידות, הרי במכתבה אלי מיום 30.3.23 [כלומר, עוד לפני פסק הדין], כתבה לי בין השאר עו"ד נטע אורן, הממונה על ענייני בג"צים בפרקליטות המדינה, בעניין הבג"צ המתנהל: "על אף שמדיניות בדיקה וחיפוש כאמור אינה נוהגת בצה"ל, למען הסדר הטוב ולנוכח הטענות שהועלו בהקשר זה במסגרת העתירה, הופץ בעניין זה רענון, במסגרת הנחיות צה"ל לקראת חג הפסח הקודם (בשנת תשפ"ב). רענון זה הוטמע גם במסגרת ההנחיות לעריכת "מבצע פסח" לחג הפסח הקרוב, חג הפסח תשפ"ג. במסגרת ההנחיות נכתב, בין היתר, כי

... אין לערוך חיפוש לאיתור חמץ על גופם של החיילים, בתיקיהם האישיים וכי אין לערוך בדיקות יזומות בכניסה לבסיסים... [ההדגשה הוספה – א.ר.]. הודעתה הרס"רית מלמדת לכאורה כי פעולתכם בנדון לא הועילה, ועולם כמנהגו נוהג, בניגוד לדין ותוך הפרת זכויותיהם של החיילים שאינם שומרי מצוות ואלה שאינם יהודים.

5. עוד קודם לכן נכתב בהחלטת בית המשפט בדחותו את בקשתנו לצו ביניים: "רשמנו לפנינו את הצהרת המשיבים כי "בצה"ל לא נוהגת מדיניות של בדיקה יזומה בחפצים האישיים של הנכנסים ליחידות הצבא ולמתקניו, ואף לא של חיפוש יזום בתיקים אישיים של חיילים או על גופם לצורך איתור חמץ במהלך תקופת חג הפסח", וכן כי לא נערכים חיפושים כאמור בכניסה לבסיסי צה"ל או בארונות האישיים של חיילים" (פסקאות 52 ו 76- לתגובה המקדמית, וכן ראו עמ' 4 שורות 26-27 ועמ' 5 שורות 6-7 ו 17-18- לפרוטוקול הדיון מיום 28.2.2022)

6. **מתוך פסק הדין של בית המשפט העליון בבג"צ 8420/21:**
מפי כב' השופטת כנפי-שטייניץ:

"לפני סיום אדגיש את שהוצהר על-ידי המשיבים בדיון לפנינו – כי לא ננקטת בצה"ל מדיניות של בדיקה יזומה בחפציהם האישיים של הנכנסים ליחידות צה"ל ולמתקניו, ואף לא של חיפוש יזום בגופם או בתיקיהם האישיים של החיילים, לצורך איתור חמץ והחרמתו. צה"ל הודיע כי בכוונתו לרענן את הנחיותיו בנושא, ואף לטפל בתלונות פרטניות בנושא זה, ככל שתתקבלנה, ויש לצפות שכן ייעשה.

אשר לתחולת האיסור בזמן. כפי שצוין, בתום בחינה שנערכה בצה"ל, הוחלט כי מעתה ואילך יחלו הפעולות להכשרת הבסיסים לכל המוקדם יומיים לפני ערב החג, קרי: לא לפני י"ב בניסן בשעה 06:00. זאת בכפוף לחריגים מצומצמים כפי שפורטו לעיל. המשיבים הצהירו כי בכוונתם לעגן כללים אלה בנוהל חדש שייכנס לתוקפו לקראת חג הפסח הקרוב, ובכך באה סוגיה זו לכלל פתרון באופן שההכרעה בה התייתרה."

מפי כב' השופט עמית:

"חברתי סיימה את פסק דינה בהצהרת המשיבים לפיה אין בצה"ל מדיניות של בדיקה יזומה בחפצים האישיים של החיילים, ובוודאי שלא חיפוש בגופם, לצורך איתור חמץ והחרמתו. לנוכח הצהרתם זו

של המשיבים, נראה כי העתירה השיגה את עיקר מטרתה, ויש להצר על כך שהגענו להתנגשות מיותרת בין זכויות של חיילים המשרתים בצוותא זה לצד זה, באשר דומה כי שכל ישר ומתינות מצד רשויות הצבא בנוסח "דרכיה דרכי נעם" יכולים היו למנוע את הצורך בהגשת העתירה ובהידרשות לסוגיה שלפנינו.

7. בהתחשב בלוח הזמנים הרלבנטי, נבקש לקבל את תשובתכם בדחיפות.

בכבוד רב,

הרב אורי רגב, עו"ד

מנכ"ל חדו"ש – לחופש דת ושוויון